

ผลจากพระปรีชาญาณที่เต็มไปด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลทั้งแนวกว้างและแนวลึกของ พระมหากษัตริย์ไทยในการริเริ่มกิจกรรมทุกประเภทของอุตสาหกรรมการบิน เป็นที่มาของการพัฒนา “การบินพาณิชย์เพื่อการขนส่งทางอากาศ” ในปัจจุบันให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งระดับภูมิภาคและระหว่าง ภูมิภาค ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็นที่มาของการพัฒนาในกึ่งก้านซึ่งเป็นผลผลิตส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรม การบินเพื่อใช้สำหรับ “การบินพาณิชย์และกิจการการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ทุกด้าน” นั่นคือกิจกรรม ของ “อุตสาหกรรมดาวเทียม (Satellite Industry) เพื่อการสื่อสาร” ซึ่งในธุรกิจของอุตสาหกรรมการบิน และอวกาศ (Aerospace Industry) นั้น ถือว่าเป็นผลผลิตส่วนหนึ่งของ “อุตสาหกรรมอวกาศ (Space Industry)”

ดังนั้น เมื่อรวมกับแนวคิดในคติสอนใจดังที่ได้นำมาแสดงไว้ข้างต้น ซึ่งข้าราชการของกรมฯ ทุกคนไม่ว่าจะเป็นอดีต ปัจจุบัน และที่จะเข้ามาในอนาคตจะต้อง “พึงตระหนัก และสังวรอยู่เสมอถึงความหมายอย่างลึกซึ้ง” ผนวกด้วย “กลไกและกติกาสากล” จากทิศทางของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ในระดับสากล จึงเป็นที่มาของความจำเป็นในการกระตุ้นให้ทุกวงการทั้งรัฐและ เอกชนจะต้องสานต่อในพระปรีชาญาณของพระมหากษัตริย์ไทยทุกคนพระองค์ที่มีต่อการพัฒนา อุตสาหกรรมการบินไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม “โดยการบริหารจัดการอย่างมีวิสัยทัศน์ทั้งในเชิง นโยบายและการปฏิบัติ” และ ด้วยการ “ขจัดจุดด้อย บริหารจุดเด่น เน้นแผนกลยุทธ์ พร้อมจุดประกายใน เหวที่ระหว่างประเทศ” เพื่อบริหารอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ ให้ส่งผลถึงการพัฒนการบิน พาณิชย์และจัดการขนส่งทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการขนส่งระหว่างประเทศ

การจัดทำยุทธศาสตร์สำหรับการคมนาคมขนส่งเป็นเรื่องสำคัญในระดับนโยบาย จากแนวคิด ต่าง ๆ ในอดีต และวิสัยทัศน์ในระดับนโยบายและการปฏิบัติอันเนื่องมาจากพระมหากรุณาธิคุณของ พระมหากษัตริย์ไทยทั้งในด้านการคมนาคมและการขนส่ง สามารถนำมาใช้เป็นรากฐานของการจัดทำ ยุทธศาสตร์และแผนกลยุทธ์ได้เป็นอย่างดี ในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกิจการด้าน คมนาคมขนส่งทั้งระบบ ให้ส่งผลที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารจัดการ “การบินพาณิชย์ และการ จัดการขนส่งทางอากาศ” อย่างมีวิสัยทัศน์ในเวทีระหว่างประเทศ

แนวคิดในประเด็นสำคัญ

1. “บริหารอย่างไรจึงจะเรียกว่ามีวิสัยทัศน์”

สมมติว่าวิสัยทัศน์ที่กำหนดคือ “ขจัดจุดด้อย บริหารจุดเด่น เน้นแผนกลยุทธ์ พร้อมจุดประกาย ในเวทีระหว่างประเทศ” จะเห็นว่า “วิสัยทัศน์” นี้ มีขอบข่ายที่เกี่ยวกับประเด็นสำคัญหลายประการ คือ

- การวิเคราะห์และประมวลปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่เห็นว่าอาจจะ มีต่อไปหรือเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อ ขจัด “จุดด้อย”
- การวิเคราะห์จุดเด่นที่เป็นศักยภาพของไทยในเวทีระหว่างประเทศ และจุดเด่นในศักยภาพ ของการประกอบอุตสาหกรรมการบินและอวกาศของไทยเพื่อประมวลจุดเด่นทุกด้านและ “บริหารจัดการจุดเด่น” เหล่านี้ในอันที่จะสร้างศักยภาพที่แข็งแกร่งสำหรับการบริหาร กิจการบินพาณิชย์และการจัดการขนส่งทางอากาศในประเทศและระหว่างประเทศได้มี ประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถสร้างผลตอบแทนได้ทั้งระดับจุลภาคและมหภาค
- การจัดทำ แผนกลยุทธ์ ทั้งในรูปของแผนหลักและแผนรอง แผนปฏิบัติและแผนรองรับ จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐและเอกชน สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและ กิจการอวกาศอย่างเป็นระบบ ในอันที่จะส่งเสริมให้กิจการบินพาณิชย์ได้ประสบ ความสำเร็จและขจัดปัญหาได้ตลอดเวลา
- การเตรียมความพร้อมที่จะก้าวไกลสู่เวทีระหว่างประเทศ บนพื้นฐานของความแข็งแกร่ง และความแข็งแกร่งที่ในศักยภาพของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ ซึ่งนอกจาก จะต้องรองรับด้วย “การบริหารจัดการ” ที่สามารถแล้วยังจะต้องรองรับด้วย “การบริหาร กิจการระหว่างประเทศอย่างมีกลยุทธ์”

ดังนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องรองรับต่อ “วิสัยทัศน์” ในรายละเอียดข้างต้น ก็คือ

- (1) **นโยบาย** เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ของการบริหารจัดการภายใต้วิสัยทัศน์ ที่กำหนด และความชัดเจนสำหรับการบริหารนโยบาย
- (2) **การบริหารนโยบาย** เพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมด้วย “กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ” โดยนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และบริหารธุรกิจ ในอันที่จะประสานความรู้และความคิดในการ ถ่ายทอด “นโยบาย” สู่ “การปฏิบัติ” ผ่านทาง “กระบวนการวางแผน”
- (3) **แผนกลยุทธ์** ซึ่งเป็นผลจากการบริหารนโยบายสู่การปฏิบัติ เริ่มด้วย “การวางแผนและ บริหารแผน” และการจัดทำ “แผนกลยุทธ์” ในเรื่องต่าง ๆ โดยนักวิชาการในกลุ่มดังกล่าว ข้างต้นจะต้องมีความรู้เชี่ยวชาญและประสบการณ์เป็นอย่างดีในการ “ผลิตแผนกลยุทธ์” รวมถึงวิสัยทัศน์ในการ “ประสานแผน” และจัดทำหรือ “วางแผนรองรับ” ภายใต้การ “รู้จักคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์” ประเด็นสำคัญต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทาง “การจัดทำและบริหารแผนกลยุทธ์” สำหรับบริหารอุตสาหกรรมการบิน

และกิจการอวกาศ ให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์ในการ “บริหารธุรกิจการบินพาณิชย์และการจัดการขนส่งทางอากาศ” ทั้งระดับประเทศ และในเวทีระหว่างประเทศ

สิ่งที่กล่าวมาข้างต้นนั้น โดยพื้นฐานความเป็นจริงแล้วจะเห็นได้ว่า “**มีความเป็นธรรมชาติ**” และเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนจะพึงมีสำหรับการบริหารจัดการศักยภาพของตนเองและการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตและความก้าวหน้าของแต่ละคน ซึ่งจากพื้นฐานดังกล่าวนี้เองที่นักคิดทางสังคมศาสตร์ได้คิดค้นมาแต่โบราณกาล และแตกแขนงมาเป็นแนวคิดในวิชาการด้านต่าง ๆ พร้อมกับประมวลมาเป็นทฤษฎีเพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติที่เป็นจริง นอกจากนี้หากพิจารณาในเชิงบูรณาการแล้วจะเห็นว่าแนวคิดทางด้านรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์นั้นส่วนใหญ่มักจะมาจากนักคิดคนเดียวกัน เนื่องจากประเด็นทางรัฐศาสตร์นั้นจะเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ และเมื่อผนวกด้วยประเด็นทางกฎหมายสำหรับการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว จึงนำมาสู่กระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อ “การบริหารจัดการ” กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ หรือที่นิยมเรียกกันในปัจจุบันว่า “การบริหารรัฐกิจ” ซึ่งมีความครอบคลุมกิจการทั้งหมดที่มีอยู่ในรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการโดยรัฐและหรือเอกชน

นอกจากนั้น เพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้นในการสร้างผลตอบแทนทางธุรกิจ ยังได้มีการประมวลแนวคิดที่มุ่งเน้น โดยเฉพาะเจาะจงในทางจุลภาคสำหรับธุรกิจ เป็นที่มาของหลักการในการ “บริหารธุรกิจ” และนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการประกอบธุรกิจโดยรัฐและเอกชน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ “หน่วยงานรัฐผู้รับผิดชอบ” ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมในธุรกิจนั้น ๆ จะต้องให้ความสำคัญต่อ “การบริหารจัดการ” ธุรกิจดังกล่าวทั้งของรัฐและเอกชน โดยการ “กำหนดนโยบายบริหารนโยบาย และการวางแผนกลยุทธ์” เพื่อกำกับ ดูแล และส่งเสริม ในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพทั้งด้านการผลิต การจัดจำหน่าย และกลไกในด้านนโยบายราคาสำหรับสินค้าและบริการที่ผลิตได้

2. ลักษณะทางกายภาพของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ

นอกเหนือจากแนวคิดในทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์ข้างต้นแล้ว ยังมีสิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ ลักษณะทางกายภาพของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศที่ประกอบด้วย

- ประเด็นทางด้าน economics เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการให้สามารถสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีทั้งจุลภาคและมหภาค ต่อการประกอบธุรกิจในกิจกรรมด้านการผลิต การซ่อมบำรุง การจัดการด้านการบินทั่วไป และการบินพาณิชย์ เพื่อให้การขนส่งทางอากาศได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- ประเด็นทาง technique ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางวิทยาศาสตร์ วิศวกรรม ช่างเทคนิค และช่างงานเฉพาะทางสำหรับกิจกรรมทุกประเภทของอุตสาหกรรมการบินและกิจการ

อวกาศ ทั้งนี้เพื่อการประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ ที่เสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และเพื่อการระวังรักษาความปลอดภัยตลอดจนการอำนวยความสะดวกด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายใต้การควบคุมและปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ดังนั้น ขอบข่ายนี้จึงหมายถึงมาตรฐานการผลิต การซ่อมบำรุงในอุตสาหกรรมการบิน และปฏิบัติการเดินอากาศ

- ประเด็นทาง Law ซึ่งจะรองรับการบริหารจัดการและการปฏิบัติในกิจกรรมทุกด้านของอุตสาหกรรมการบินและอวกาศ ภายใต้ขอบข่ายของกฎหมายภายในและหรือกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งความเกี่ยวข้องกับกติกาสากลจากกิจการระหว่างประเทศ

3. ความสำคัญของบุคลากรและการบริหารบุคลากร

ประเด็นสำคัญดังกล่าว นำมาสู่การกำหนดนโยบายบริหารจัดการที่จะต้องให้มีการดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นสำหรับการบริหารจัดการธุรกิจอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ ความสำคัญในเรื่องนี้จึงอยู่ที่ “บุคลากร” ที่มีความรู้ความสามารถตรงกับสายงาน และมี “คุณภาพและมาตรฐาน” สำหรับการบริหารธุรกิจ และสำหรับปฏิบัติการทางเทคนิค

- บุคลากรด้านการบริหารจัดการ มีความสำคัญสำหรับการกำหนดและบริหารนโยบายให้ส่งผลในทางปฏิบัติทุกด้าน จะต้องประกอบด้วยนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ ทั้งรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์บริหารธุรกิจ และกฎหมาย เป็นพื้นฐาน และจะต้องประสานการปฏิบัติกับบุคลากรในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ที่รองรับ
- บุคลากรทางเทคนิค โดยพื้นฐานคือบุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญในงานเทคนิคของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ ได้แก่ นักวิชาการทางวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมการบิน สถาปัตยกรรม นักบิน และบุคลากรระดับปฏิบัติในขางงานทางเทคนิคทุกด้าน ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการปฏิบัติการทางเทคนิคของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ

การบริหารบุคลากรจึงต้องให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกขอบข่ายและทุกระดับอย่างครบถ้วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรบุคลากรให้ตรงกับสายงาน เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารและจัดการงานในความรับผิดชอบ สิ่งที่ควรคำนึงอีกประการหนึ่ง คือ การประสานนโยบายและการปฏิบัติทุกระดับทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้การบริหารได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งการประสานกิจกรรมกับหน่วยงานรองรับทุกด้านที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ เช่น ตัวแทนด้านการเดินทางและการขนส่ง ตัวแทนด้าน

การตลาดสำหรับการจำหน่ายสินค้าและบริการซึ่งเป็นผลผลิตจากอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ กิจกรรมอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวข้อง เช่น การประกันภัย การท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม บริการด้านการเงินการธนาคาร เป็นต้น ซึ่งนักวิชาการด้านบริหารการขนส่งจะตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี

4. ความสำคัญขององค์ประกอบและมาตรฐานของการบินพาณิชย์ และการจัดการขนส่งทางอากาศ

องค์ประกอบของการขนส่งทางอากาศประกอบด้วย

- สายการบินซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจการบิน
- อากาศยานท่าอากาศยาน และ
- อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับปฏิบัติการในกิจกรรมด้านเดินอากาศและการขนส่งทางอากาศ

ดังนั้น องค์ประกอบทุกด้านจะต้องครบถ้วนและมีมาตรฐาน การบริหารอย่างมีวิสัยทัศน์จึงต้องกำหนดนโยบายที่จะเสริมสร้างคุณภาพและมาตรฐานของกิจกรรมทุกด้านที่ระบุไว้ในองค์ประกอบการรับรองมาตรฐานตามระบบสากล เพื่อให้องค์กรมีมาตรฐานทั้งด้านการจัดการ การบริหารทุน และพัฒนาผลตอบแทนเพื่อความมั่นคงทางธุรกิจ การบริหารอุปกรณ์อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน รวมถึงมาตรฐานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในขอบข่ายต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น

5. การบริหารกิจการระหว่างประเทศและกลยุทธ์การเจรจา

กิจกรรมของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศทั้งระบบซึ่งครอบคลุมธุรกิจการบินโดยปริยาย นั้น จะเกี่ยวข้องกับกิจการระหว่างประเทศอยู่ตลอดเวลา การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์บริหารจัดการสำหรับเรื่องนี้จึงเป็นรากฐานของความพร้อมที่จะก้าวไกลในเวทีระหว่างประเทศภายใต้หลักการแห่งการบริหารความร่วมมือและการบริหารนโยบายเชิงรุกและเชิงรับ

เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่จะต้องอาศัยความรอบรู้ในกิจการระหว่างประเทศเป็นอย่างดี ทั้งในเชิงรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และความรู้ในการบริหารธุรกิจของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศทั้งระบบ ดังนั้น ผู้บริหารทั้งภาครัฐและเอกชนจึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เพื่อการบริหารจัดการธุรกิจอย่างมีกลยุทธ์ในเวทีระหว่างประเทศ สิ่งที่ควรคำนึงคือ

- ประการแรก จะต้องรองรับด้วยนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถด้านการต่างประเทศ ซึ่งในที่นี้คือ บุคลากรที่เชี่ยวชาญทางรัฐศาสตร์การต่างประเทศ เพื่อกำหนดนโยบายและบริหารนโยบายด้านกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ด้านนี้อย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการประสาน

แนวคิดร่วมกันกับนักวิชาการในหน่วยงานบริหารจัดการธุรกิจ ซึ่งจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทั้งด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และด้านการบริหารธุรกิจ การขนส่งรวมทั้งการรองรับด้วยแนวคิดทางกฎหมายระหว่างประเทศ

- **ประการที่ 2** จากกลไกและกติกาสากลต่าง ๆ รวมทั้งแนวโน้มทุกระดับในสถานการณ์ทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ จำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ สังเคราะห์ และพยากรณ์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทั้งระดับประเทศ และระหว่างประเทศทุกระดับ เพื่อการบริหารกลไกและกติกาสากลอย่างมีกลยุทธ์ และจัดทำกลยุทธ์การเจรจาตามความเหมาะสม และหรือด้วยวิถีทางทางการทูตแนวใหม่ (new diplomacy) สำหรับการบริหารกิจการระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และการบริหารความร่วมมือทุกระดับและทุกรูปแบบภายใต้ความตกลงทั้งระดับภูมิภาคและระหว่างภูมิภาค
- **ประการที่ 3** ไทยเป็นรัฐสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม รวมทั้ง World Trade Organization ซึ่งกรณีหลังสุดนี้ไทยมีทั้งสิทธิและหน้าที่ในความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade) และความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปิดเสรีด้านการขนส่งทางอากาศ จึงต้องวิเคราะห์ผลทุกด้านเพื่อคาดการณ์แนวโน้ม และบริหารจัดการอย่างรอบคอบทั้งเชิงรุกและเชิงรับ

6. การประสานกิจกรรมโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบ

โครงสร้างพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย การขนส่งทุกรูปแบบ การสื่อสารและโทรคมนาคม (ซึ่งเป็นผลผลิตจากอุตสาหกรรมอวกาศ) และการพลังงาน นั้น เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น เมื่อจะพัฒนาอุตสาหกรรมการบินจึงจำเป็นที่ต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบ เพื่อให้กิจกรรมด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม การพลังงาน และแม้แต่การขนส่งรูปแบบอื่นด้วยนั้น สามารถรองรับสนับสนุนอุตสาหกรรมการบินได้

กล่าวกันว่า การประชาสัมพันธันั้นจำเป็นต้องอาศัยวิชาชีพทางรัฐศาสตร์ เนื่องจากมีประเด็นสำคัญที่อ่อนไหวไม่แพ้ประเด็นด้านการต่างประเทศ นักประชาสัมพันธ์จึงควรมีพื้นฐานความรู้ในทางรัฐศาสตร์ และนอกจากนั้นยังกล่าวกันอีกว่า นักวิชาการทางรัฐศาสตร์การต่างประเทศ จะมีคุณสมบัติในการประชาสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ในวิชาชีพที่จะต้องสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ ในอันที่จะเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีให้เกิดขึ้นทุกระดับ

เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมของอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ และรวมถึงการพิจารณาองค์ประกอบของการขนส่งทางอากาศแล้ว จะเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการขนาดต่าง ๆ เพื่อพัฒนาภารกิจประจำและการพัฒนาตามแผนงานใหม่ โครงการขนาดใหญ่ มักจะมีประเด็นอ่อนไหวมากมาย เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศซึ่งมีปริมาณการลงทุนสูงและต้องการเงินทุนหรือการลงทุนร่วมจากต่างประเทศ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์โครงการจึงต้องการความรู้ทางรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะด้านการต่างประเทศและการทูต เพื่อสร้างความเข้าใจในประเด็นที่อ่อนไหวต่าง ๆ ทั้งสำหรับการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศเพื่อประโยชน์ความร่วมมือทางการค้าและการลงทุน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับการประชาสัมพันธ์ในประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีถึงความจำเป็นในโครงการต่าง ๆ ให้นำมาซึ่งความร่วมมือทุกระดับชุมชน ในอันที่จะให้โครงการหรือแผนงานพัฒนาเหล่านั้นได้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ *“ประการสำคัญ สิ่งที่จะช่วยให้การประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลตามต้องการ ก็คือ โครงการเหล่านั้นต้องมีความโปร่งใส ชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้”*

ทางด้านบริหารการตลาด ไทยมีจุดเด่นหลายด้านทั้งศักยภาพทางภูมิศาสตร์และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ดีพอสมควรเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ อีกหลายแห่ง และแม้ว่าจุดเด่นของไทยในปัจจุบันสำหรับกิจกรรมอุตสาหกรรมการบินยังชี้เฉพาะที่ธุรกิจการบินและการซ่อมบำรุงรักษาอากาศยานและเครื่องยนต์เท่านั้น แต่เมื่อพิจารณา “นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการบินในประเทศไทย” ซึ่งนำเข้าสู่การสัมมนาแก้ไขปัญหาการเดินทางอากาศและขนส่งทางอากาศระบุดึงการเสริมจุดเด่นและศักยภาพของอุตสาหกรรมการบินที่ครอบคลุมการประกอบการทุกประเภท และทุกขนาด เช่นการผลิตและซ่อมบำรุงอากาศยานและเครื่องยนต์ การบินทั่วไปและการบินพาณิชย์ และส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลผลิตที่เป็นสินค้าและบริการจากอุตสาหกรรมการบิน จึงสามารถนำมากำหนดวิสัยทัศน์บริหารการตลาดสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมการบินทั้งระบบในเวทีระหว่างประเทศได้

นอกจากนั้น กิจกรรมด้านการตลาดสำหรับการขนส่งทางอากาศยังได้รับการระบุไว้ในกรอบความตกลงทั่วไปด้านการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Services) และการเปิดเสรีทั้งระดับภูมิภาคและระหว่างภูมิภาค จึงจำเป็นที่นักบริหารธุรกิจการบินจะต้องตระหนักถึงการบริหารจัดการด้านการตลาดอย่างมีกลยุทธ์ภายใต้วิสัยทัศน์แห่งความร่วมมือด้านการตลาดทุกระดับ และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบโดยตรงและที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญทั้งระดับนโยบายและการปฏิบัติ โดย “บริหารการแข่งขันและความร่วมมือ” ภายใต้ “ยุทธศาสตร์เชิงรุกและเชิงรับ” จึงจะสามารถ “บริหารธุรกิจการบินเพื่อจัดการขนส่งทางอากาศ” ได้อย่างไม่เพี้ยนพลาในเวทีระหว่างประเทศ

การรองรับในกลไกและบทบาทจากภาครัฐ

การบริหารการบินพาณิชย์เพื่อจัดการบริการขนส่งทางอากาศ จะบรรลุผลสำเร็จมิได้หากปราศจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศทั้งระบบเพื่อรองรับ ประเด็นนี้บ่งบอกอย่างชัดเจนถึง “บทบาทรัฐ” ในเรื่องนี้โดยสรุป ดังนี้

- “หน้าที่” ของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบโดยตรงไม่ว่าหน่วยงานนั้นจะได้รับการขนานนามว่าอย่างไร ที่จะต้อง “กำหนดยุทธศาสตร์” พร้อมทั้ง “บริหารนโยบาย และแผนกลยุทธ์” สำหรับการบริหารอุตสาหกรรมการบินทั้งระบบอย่างมี “วิสัยทัศน์”
- “ส่งเสริม” ความแข็งแกร่งให้กับ “การบินพาณิชย์” ซึ่งมีความหมายและวัตถุประสงค์เพื่อ “ธุรกิจการจัดการบริการขนส่งทางอากาศ” ไม่ว่าจะกิจการนั้นจะประกอบการโดยรัฐหรือเอกชน
- “กำหนดระบบมาตรฐานและการรับรองคุณภาพที่เป็นสากล” เพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรมทั้งด้านผู้ผลิตและผู้บริโภค รับรองผู้ผลิตที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ค้ำครองผู้บริโภค ซึ่งจะต้องได้บริโภคสินค้าและบริการที่ได้คุณภาพและมาตรฐานเช่นกัน ไม่ว่าผู้บริโภคนั้นจะเป็นผู้ผลิตของอุตสาหกรรมการบิน หรือเป็นเพียงผู้บริโภค บริการขนส่งทางอากาศเท่านั้น รัฐจะต้องส่งเสริมการผลิตและพัฒนาบุคลากรระดับต่าง ๆ ที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน ทั้งบุคลากรสายการบริหารจัดการ และสายงานทางเทคนิค รวมทั้งรับรองมาตรฐานบุคลากรเฉพาะทางในหน่วยงานทางเทคนิค
- “เสริมสร้างผลตอบแทนทั้งจุลภาคและมหภาค” ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมทุกด้านของ อุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศทั้งระบบ ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรมด้านการบินทั่วไปและการบินพาณิชย์ โดย “ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ” ภายใต้อัตลักษณ์ที่สำคัญ ทั้งการจัดการ การบริหารบุคลากร การบริหารทุน และการบริหารอุปกรณ์ในสำนักงานและสำหรับปฏิบัติการเพื่อการขนส่งทางอากาศ
- “การประสานบทบาท” ทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชน และทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ
- “บริหารกิจการระหว่างประเทศอย่างมีวิสัยทัศน์” เพื่อบริหารความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน และการบริหารสิทธิประโยชน์อย่างเป็นธรรมไม่ว่าจะอยู่ภายใต้กรอบความตกลงแห่งการเปิดเสรีหรือไม่ก็ตาม

สรุปประเด็นสำคัญในการจัดทำยุทธศาสตร์

- “อดีตเป็นที่มาของปัจจุบัน ปัจจุบันที่แข็งแกร่งจะเป็นรากฐานที่มั่นคงของอนาคต”
แนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ทั้งในด้านนโยบายและวิธีการปฏิบัติ ความเป็นมาที่ยาวนานของอุตสาหกรรมการบินการก้าวไกลสู่กิจการอวกาศในปัจจุบันผนวกกับคติสอนใจ ที่นำมาแสดงไว้ข้างต้นสามารถนำมากำหนดวิสัยทัศน์ในการ “บริหารอุตสาหกรรมการบินและกิจการอวกาศ” ทั้งระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่สัมฤทธิ์ผลสำหรับ “การบินพาณิชย์” เพื่อผลิต “การบริการขนส่งทางอากาศ” ให้พัฒนาผลตอบแทนทางจุลภาคและมหภาคได้ทุกระดับทั้งระดับประเทศและระหว่างประเทศ ประการสำคัญสิ่งที่องค์กรรัฐและเอกชนไม่ควรละเลยเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์ก็คือ
- **แนวนโยบาย** ซึ่งจะเป็นที่มาของการกำหนด “ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการธุรกิจ”
- **วิสัยทัศน์** ซึ่งเป็นที่มาของ “แผนกลยุทธ์”
- **ความรู้ความสามารถในการบริหารนโยบายและแผนกลยุทธ์**
- **บทบาทรัฐและเอกชน และ การประสานบทบาท**